

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

86. Quæritur, an consulens homicidium, de quo supra dictum est, postquam revocavit consilium nihil poterat persuadere, an, inquam, tenebatur non solum ex charitate, sed etiam ex justitia monere eum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

rei illicitæ, que natura sua tendit ad occisionem; ergo,
etc. Ita Lessius *ubi suprà dub.* 2.1. c. 137. cui additum Petru-
m Nauarra de *refit. lib. 2.c.3.n.262.* & Bécamus in
2.2. D. *Thom. g. 9. de refit. concl. 4.*
Sed ex fidei redditio originis difficultas, ex quanam

3. Sed ex supradictis oritur difficultas, ex quam
culpa hoc est, ex quamnam negligientia non adhibita in
supradictis causibus homicidij causalis oritur obliga-
tio restitutiois: Respondeo cum Azorio p.3.lib.5.c.3.
q.9. & Lessio lib.2.c.9.dub.17.n.115. ex culpa & ne-
gligentia lata, non leuissima, vel letui; verum an in di-
casu restituio fit mitius facienda, quam si homi-
cidium ex industria fuisse admittimus; negative respon-
det Azorius qu.8. & Nauarr, in man. c.15.n.27. affir-
matum sententiam tenet Sylyester ver. restitutio 3.
q.2. & Angelus eodem ver. 1. alferentes restitutioen
in tali cau non in integrum sed ex parte, arbitrio bo-
ni & prudentis viri faciendam esse,

RESOL. LXXXIV.

An qui ex timore mortis personam aliquam demonstrasset, quæ postea occisa est, teneatur ad restitucionem?
Ex part. 5. tr. 4. Ref. 6. 3.

^{Sup. hoc in} §. 1. A D hoc dubiam ita responder Rodriguez ⁱⁿ
^{tom. 7. t. 5.} ^A ^{fam} ^{tom. 1. c. 222. n. 16.} [El hombre preso
Ref 76.8. Et de los ladrones y malhechores, que sabe que van à
matar à Francisco, y quemar su casa, y con trencido con
ideo, cursin ad lin. 4:
temor de la muerte, se la va à mostrar y matan à Fran-
cisco, y queman su casa, se duele condonar pro homici-
da, y está obligado à restituir el daño que se siguió de
mostrar la dicha casa; porque aunque en ninguna ma-
nera podia evitarse la muerte, si no es, enseñádoles la
casa, obligacion venia de antes morir, que mostrarsela,
pues sabia que mostrandosela, auia de cometer contra
el proximo tan grande injusticia, y auian de hazer tan
graves pecados; lo qual non podemos hazer por con-
feruar la vida corporal, como lo prueua Paulo Comi-
tolí, cuya opinion recibio en el fuero exterior, empe-
ro en el fuero de la conciencia no le obligaria à esta
restitucion; porque el no fue causa moral deste daño.]
Ita ille, & ego.

RESOL. LXXXV.

Quidam vir Nobilis consuluerat alteri, ut homicidium committeret, sed postea ante patratum facinus consilium euocauit, multas rationes ad dissuadendum adhibens, quæstus ite à me postea, an teneatud restitucionem danni ex illo homicidio sequuntur?

Et in textu huic Resolutionis deciditur discriminem inter consularem, & mandatorem. Ex part. 2. tract. 16. & Misc. 2. Rcl. 15. alias 17.

Quid hoc in rom. 5. tr. §. 1. **O**vidam vir doctus Societatis Iesu, consultus satis quidem probabiliter ; ita etiam docet P. Molina rationes iste. de iust. rom. 1.17. 2. disp. 7.31. n. 1. Lessius lib. 2. c. 13. dub. 27. & 28. 3. n. 17. Bartholomaeus à S. Fausto in speculo confess. ibi in tr. 6. disp. 4.9. 69. n. 3. Megala in 2.2.lib. 2. c. 2. q. 3. num. 26. res. 24. & 25. Malderus in 2.2. tr. 4.c. 2. dub. 3. vbi agit de consulente. Et ratio est : quia hæc est differentia inter mandan-Res. 74. per tem. & consulente, nam mandatarius non exequitur totam. & figura mandatum nomine proprio, sed nomine. & in gratiam nanter. **S**. 2. mandantis. Ergo postquam revocatum est mandatum. & hoc ei notificatum est, si mandatarius his non ob- stantibus committat delictum, illud committit nomine proprio. & proprio arbitrio. Ergo ei imputabatur. Se-ries quid sup. hoc est sententiam.

inferendum promovit, & haec mortis tandem causa, quādū ipse tali confilio incitatius damnum concipiāt vult exequi; hinc ait P. Molina confilium stat gratia eius cui datur, vt is illi vittatur, tanquam sum negotium agens, cāque ratione, quādūcumque est illo promotus, damnum iniūsiēt infert, imputat opus quodam infert, atque effectus ei, qui tale confilium dicit, tanquam causa, per id confilium ad id opus, ad cūmque effectum cooperantur.

2. Ego vero dictum consilientem ad restitutionem non obligauit, tenens contrariam sententiam, quam probabilem vocat Lessius sive n. 18. & illam docet doctissimus Nauarra de refut. lib. 3. c. 4. n. 27. Salomon, in 2. 2. q. 5. 2. art. 7. contr. 9. Regin. in praxim. lib. 10. c. 10. q. 1. n. 108. & Azor. p. 3. lib. 4. c. 11. quod 1. Et ratio est, quia quando consilus fecit quod potest, ut confidum suum euerterat, vel ostendit omnibus consideratis esse iniquum, & non sequendum, non videtur excusor ipsius consilio moueri; sed sua malitia. Ergo, &c.

Negandum est igitur, contra DD. aduersae sententia,
discrimen inter mandantem, & consulentem.

R E S O L . LXXXVI

Quæritur, an consulens homicidium de quo supra dictum est, postquam reuocauit consilium, nihil porratur, quod suadere; an inquam, tenebatur non solum ex charitate, sed eriam ex iustitia monere cum seruo, canum quem huicmodi consilium datum fuit; ad effectum se tuendi? Ex part. 2. tract. 16. & Milc. 1. Rel. 16. alia 18.

§. 1. **T**eneri ex lege iustitiae putant aliqui, quos se-
quitur Barthol. à S. Fausto *in speculo confi-*
disp. 4 q. 72.

2. Multi verò putant, eum obligari ad reuocandum consilium lege iustitiae, quoniam nondum est delictum perpetratum sed reuocato consilio, non cogit legi iustitiae monere secretò eum, contra quem consilium editatum, sed lege charitatis, si commode potest admovere illum. Quare si reuocato consilio delictum fuerit admissum, non cogitur, inquit, compensare datum, quia non est consilio ipsius secutum, cum ille aliud delictum admiserit, quia voluit ex sua malitia, non quia consilium est illi datum. Hæc Azot. 3, 74, cap. 11 o. 3, ex sententia multorum, quam problemat vocat sicut & ego etiam existimo.

RESOL. LXXXVII.

*An, qui consuluit homicidium, postquam renocavit consilium, sed non certiorauit eum, cuius via faciat ex-
cidium, teneatur ad restitutionem? Ex pars. iii. 4.
Ref. 64.*

S. I. Responder quod licet talis ex lege multa
natur reuocare consilium, si tam nihil pet-
suadeat, non teneri eadem lege monere cum, contra
quem deinceps, aut alio damno consilium dederit, ut si
bi caueat, sed sola lege charitatis ad id obligatur, si tan-
men commode potest, & proxima si reuocari consilio,
& reuocatione cognita delictum fuit coniungendum, nihil
tenerit restituere. Ita probabilitate Calestinus in Com-
pend. Theol. mor. tract. 9. c. 6. n. 5, qui citat Lefsum, cui
adde Petrum Nauarra de resili. lib. 3. c. 4. n. 27. & Salo-
nius in 2. 2. q. 62. art. 7. contrarie / . & ratio est, quia
quando fecit, quod potest, ut consilium prius eveniat,
vel ostendit omnibus consideratis eis iniquum, & non
sequendum, non videat executor ipsius consilio mo-
neri. sed sua malitia: ergo, &c.